

Encara té sentit ocupar-se dels ciutadans i les ciutadanes joves?

JAUME FUNES

Els pòsits d'un passat present

Seria raonable que posés en marxa la melancolia del cor i l'escepticisme del cap. Estic escrivint sobre tot allò (suposadament meravellós) que vam fer quan érem joves i miro de pensar, sense desencant, en la utilitat de continuar fent alguna cosa similar. Però encara soc un adolescent que s'acosta als 80 anys i sé que és inútilment melancòlic somniar amb el que ja ha passat i perillósament desesperançaçador pensar que res es pot canviar en el món en què vivim.

Bona part dels primers anys de la meua vida professional va estar presidida, en idees i en treball conjunt, per la relació amb els homes i les dones agosarades que posaven en marxa l'Àrea de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona, el 1979. Algunes de les meves idees "joves" van néixer de la interacció amb ells i elles. Algunes de les idees que compartíem es poden trobar als documents de treball d'aquella època.

En aquells anys era, per exemple, un suposat expert en "bandedes" de carrer i avui batallo perquè no es construeixin (una vegada més) problemes adults a partir dels seus joves, repetint l'eterna soledat amb la qual la ciutadania jove s'incorpora a la societat. No enyoro res, però m'agradaria que, tant de bo, les raons per les quals calia tenir una política de joventut tornessin a ser-hi i que les formes sensates i humanitzadores a l'hora de prestar atenció a adolescents i joves no fossin, en l'actualitat, tan fràgils o inexistents.

Reflexionant sobre el passat i mirant el present, em proposo escriure i compartir aquest escrit a partir de quatre grups d'ide-

es que haurien de condicionar les propostes de polítiques de joventut actuals (que tenim o hauríem de tenir):

- Prendre consciència que el món i la joventut canvien i ho fan més acceleradament que la capacitat adulta per adaptar-se.
- Sistematitzar i remasteritzar (posar, en versió actual) les idees polítiques encara vàlides que van donar origen a les polítiques joves de l'Ajuntament de Barcelona.
- Reivindicar un estil d'atenció personalitzada i integradora.
- Revisar quines són algunes de les necessitats dels adolescents i joves, velles i noves, que esperen resposta política.

Un horitzó que sempre canvia de colors

Intentem fer el viatge social entre els primers anys vuitanta del segle passat i els temps actuals, tractant de recordar i descobrir què va anar canviant a l'horitzó i amb quins colors va destacar en cada moment la població jove. Potser el primer que hauríem de remarcar és que, a poc a poc, va quedant clar de quina part de la població estem parlant. El relat ens diria que vam començar parlant dels nois i noies que tenien entre 14 i 21 anys i ara parlem de la població d'entre 12 i, si més no, 30. Definim la joventut com a etapa de transició, però molt aviat vam haver de considerar què passava quan deixava de ser una sala d'espera per convertir-se en una sala d'estar.

Què era i què és ser jove? Quin sentit té ocupar-se de les vides joves, de manera diferent de les "adultes", quan tothom considera que és jove? Fa temps que parlo de preadolescència, adolescència, postadolescència, joventut, joventut adulta, adults joves i, per quedar bé, jubilats joves. No és una discussió acadèmica sinó la definició d'una part de la població que té necessitats singulars i, potser, demana formes diferents d'atenció, de ser tinguda en compte, que justifiquen una política singular o matisadament específica.

Política de joventut per a quina joventut? A efectes polítics, sovint, l'edat només és una variable per quedar bé amb un grup

o un altre de la població votant. El que necessitàvem i necessitem és descriure, en cada temps, situació i territori, les necessitats associades a una condició d'edat.

En aquella llunyana dècada, definíem el final de la joventut quan era possible l'emancipació i es configurava un nou grup familiar. Avui parlaríem de joves (a efectes de les respostes polítiques diferents) si, per exemple, les polítiques d'habitatge per sortir de casa haguessin de ser diferents de les necessàries per fer possible una vida familiar adulta digna. Igualment, si l'accés a l'ocupació fos diferent per sortir de l'atur que per començar a incorporar-se al món del treball.

Crec que les polítiques de joventut ja no poden definir-se per la pertinència a un grup d'edat jove cada vegada més ampli, sinó per l'agrupació d'un conjunt de necessitats i de pretensions polítiques que afecten un grup d'edats. Un exemple: decidim prioritzar habitatges per a persones que tenen entre 20 i 25 anys (necessitat) perquè considerem bàsic que tothom pugui tenir l'experiència de marxar de la llar familiar i prendre decisions sobre la seva vida (pretensió política). La pretensió prioritària és que aviat puguin esdevenir ciutadans autònoms als quals se'ls pugui exigir responsabilitats de la vida ciutadana en comú.

Temps per ser adolescents

Continuant amb la qüestió de les edats, els anys vuitanta van ser els de la instauració obligatòria i universal (entre nosaltres) de l'adolescència. Quan començà l'aventura de les primeres regidories de joventut, la sociologia només parlava de joves i la incorporació de l'antropologia just començava a desenganxar-se de la idea dels ritus de pas (entre els 14 i els 25, tots eren "joves"). Encara mancaven deu anys per a l'aprovació de la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets dels Infants, que definia la infància com les etapes de la vida entre els 0 i el 18 anys. Les mines polítiques d'infància eren simplement protectores, en un sistema protector més aviat destructor.

El repte era què fer amb una població que ja no anava a l'escola i que el mercat ja no necessitava explotar com a mà d'obra;

Reunió d'un grup de joves de diferents entitats © Ajuntament de Barcelona / Paola de Grenet

tampoc podia dedicar-se a ser aprenent de no res. Una nova etapa en la qual els nois i les noies no volien ser infants i aspiraven a ser com eren els joves.

Des d'aquells anys fins al moment actual, bona part de les encara anomenades polítiques de joventut han estat i són polítiques destinades a resoldre "problemes adolescents". La gran qüestió continua sent què fer amb els adolescents, que han de ser considerats infants (0-18) a efectes de drets i de prioritats i que han de rebre una atenció en clau jove.

En aquelles dècades de final de segle, els problemes adolescents eren majoritàriament el resultat d'una generació sense lloc definit a la societat i que, com que no estava previst, difícilment podia formar-ne part. La societat adulta, després de quatre dècades, encara no sap per a què serveixen aquests anys; no s'ha pensat en cap encàrrec. Just ara, el gener del 2024, acabo de llegir propostes per ampliar l'escolarització obligatòria fins als 18 anys i enlloc apareix quina n'és la pretensió.

Tribus, generacions sense lletra a l'abecedari i outsiders

Si tornem a mirar l'horitzó canviant, veurem una policromia de diversitats en moviment. Sempre hi va haver molts colors joves i aquests han estat els temps de la proliferació de les mal anomenades “tribus” i de la successió de “generacions” (hem acabat l'abecedari i ara ja parlem de “generació alfa”) fins a arribar a les homogènietats aparents de l'adolescència i la joventut immenses en l'univers digital. Bona part de les polítiques de l'Àrea de Joventut eren polítiques que consideraven els diferents estils de vida juvenil.

A aquesta policromia vital que configurava una joventut diversa, cada vegada més diversa, calia afegir-hi els joves amb una condició vital de migració, que en bona part definia la Barcelona dels barris, plena de velles històries d'immigració. Any rere any, la condició migrant ha incorporat noves realitats juvenils, des de les migracions adolescents i joves en soledat, sense adults, fins a arribar als joves actuals, nascuts aquí i educats aquí, però als quals sempre se'ls recorda que no són d'aquí. El que van ser polítiques contra la segregació juvenil passen a ser avui polítiques per aconseguir que bona part dels joves sentin que poden formar part de la societat en què viuen.

Les realitats juvenils canviant ho són en un món acceleradament canviant. No pretenia fer comparacions globals ni descriure com són els joves actuals ni com seran en el futur més pròxim. És una tasca quasi impossible que esdevindria ràpidament inútil. No oblidem, però, que intenten ser joves en un món sistemàticament injust, amb tantes variacions en les diversitats que tan sols té sentit parlar de realitats mestisses. Un món que, alhora, genera tantes inseguretats, en vides en construcció, que provoca simplificacions, miratges, adscripcions a ideologies o formes de vida simplificadores especialment entre els joves.

Tot això, a més, en un temps i un món definitivament digital (ja no existeixen joves analògics) que canvia radicalment les mares d'accedir als sabers, de construir les identitats, de relacionar-se i de descobrir, entendre i situar-se en el món. Present i futur digital posats ja al servei del capitalisme de mercat i de control.

Un grup de joves mostrant pancartes en la manifestació pel passeig de Gràcia del Dia Internacional de les Dones © Ajuntament de Barcelona / Júlia Arnau

Tanmateix, posar l'èmfasi en cinquanta anys de canvis no hauria de fer-nos oblidar tot allò que, malgrat els formats i les expressions, no ha canviat: la necessitat de les oportunitats vitals que infants, adolescents i joves han de trobar per esdevenir persones que conviuen i formen part de comunitats i societats. Les polítiques d'abans i d'ara estaven (o haurien d'estar) basades en les necessitats d'humanització permanents.

Era jove un de cada dos i culpable de tots els problemes

Tanmateix, entre els colors de fons, fa temps que predomina el gris. Si considerem la pressió social, avui no es podria tornar a crear una àrea de joventut. Estem en una societat gerontocràtica en la qual només importem les persones d'edat. Quan tot comença, els joves barcelonins i de la seva àrea metropolitana eren majoria. Avui són minoria. Com a referència (limitada), l'any 1981 Catalunya tenia un 33% de població de menys de 20 anys (pràcticament la meitat de la població si s'hi incloua la població fins als 30 anys) i un 15% de més de 60. Avui tenim un 19% d'infants i joves i un 25% de persones de més de 60 anys.

Ens vam ocupar dels i les joves perquè eren molts, molts més que els adults. Les crisis actuals de les polítiques de joventut, com les d'infància, són el resultat de la precarietat de convicció política. Eren molts i creaven molts "problemes". Ara són pocs i només cal garantir que no ens compliquin la vida massa. Estem davant de la necessitat de definir prioritats polítiques que no passen pel volum de població sinó, repeteixo, per unes pretensions polítiques singulars destinades a garantir drets. I el problema és que això ho mirem i ho decidim els grans.

Àrees de Joventut i joves que no apareixien

Per què la democràcia local, que acabava d'estrenar-se, singularment la de l'Ajuntament de Barcelona, posà l'èmfasi en les polítiques de joventut i en una determinada manera de posar-les en marxa? Quins eren els criteris i les pràctiques bàsiques amb les quals, descobrint junts, professionals i joves, es va anar desenvolupant una forma de fer i unes actuacions? I, com que no estic fent història, què i com podria servir alguna part d'aquell bagatge? Parlaré d'uns quants d'aquells criteris (es poden llegir tots al document "Per què i com fem política de joventut").¹

Va ser necessari crear una Àrea de Joventut com una manera d'ocupar-se significativament dels joves i de fer-ho tenint en compte la condició jove (a poc a poc, adolescent i jove). Ho seria avui? Per raons de pes demogràfic, no. Per les seves necessitats singulars, sí. Però no té sentit la seva existència si no té una forma singular d'ocupar-se i només es dedica a les necessitats lúdiques. No té sentit si no es recupera la vella idea que no existeixen joves de joventut i joves de serveis socials.

Si més no sobre el paper, havia de quedar clar que els joves eren els protagonistes i hi havia d'haver mecanismes de consulta i participació. Repassant, per exemple, la història del Consell de la Joventut (en aquest cas el de Barcelona) probablement descobrirem que va ser molt útil, amb les inevitables limitacions, sobretot en un temps en què era urgent i necessari descobrir, con-

1. "Barcelona. Projecte Jove". Ajuntament de Barcelona. 1986.

Joves fent esport a l'espai públic © Josep Anton Rojals

trastar, escoltar i prendre decisions en territori jove desconegut. Probablement, ja no és una forma de copsar permanentment la diversitat de les vides joves actuals. Seguint atrapatats en la dificultat i en la voluntat escassa que totes les intervencions tinguin en consideració com se senten, què necessiten i què pensen de les nostres accions, havent definit com intentar arribar als joves que mai apareixeran per pròpia iniciativa en els nostres serveis.

Per entendre el sentit i bona part de la lògica de les accions de polítiques de joventut que aquest llibre descriu i que invito a extrapol·lar, de formes diverses, al present, crec que és necessari advertir sobre una condició, aparentment poc política: van ser, sistemàticament, propostes basades en la invenció i la creativitat permanent. Tot estava per descobrir i encara no s'havia produït la contaminació per les formes polítiques i administratives adultes de crear serveis i recursos.

De qui són, els joves? I els joves pobres?

La proposta inicial va ser interdepartamental (per això es deia Àrea i no regidoria) i les pràctiques van avançar en aquesta línia un cert temps. Després, les dinàmiques generals de la política local van empenyer cap al camí contrari, fins als moments actu-

als en què domina la compartimentació. Tanmateix, la realitat torna a fer-nos descobrir que, potser, cal tornar a alguns aspectes dels inicis, no ja per la voluntat de tenir polítiques coherents sinó per la inutilitat de fer-ho de la manera actual.

Posaré un exemple. Les noves i fràgils preocupacions per la salut mental dels adolescents i el descobriment que els nois i les noies no tenen intenció d'anar a veure els psicòlegs de la xarxa de salut mental han portat a posar en marxa respostes dins els casals de joves ("Aquí t'escoltem", per exemple). Potser es tracta de considerar que la salut mental també és una qüestió jove i que els programes de salut mental pensin que només es poden aplicar si es fan allà on són els joves i amb els professionals que comparteixen el seu dia a dia.

També es va fer una proposta de política de joventut compensadora, que assumia que adolescents i joves no només eren diversos sinó injustament desiguals i que, a més, la desigualtat anava per barris. Avui, la realitat es configura com a mínim amb tres variables: pobresa adolescent i jove provinent d'infàncies viscudes en pobresa econòmica; percepció obscena permanent de la riquesa d'uns altres; impossibilitat d'imaginar futurs en positiu (dins una societat de mercat en la qual si no consumeixes, no hi ets). Si les polítiques generals fossin compensadores, caldria pensar singularment en les "compensacions joves".

Què ocupa les seves vides i les dels altres?

No em veig amb cor de parlar de les polítiques d'ocupació, especialment perquè els canvis han estat els més radicals i perquè allò de l'atur juvenil que ens preocupava i molt no ha fet més que empitjorar. L'Àrea de Joventut va ser pionera en aquest terreny, amb la creació i realització dels primers plans d'ocupació juvenil. Una experiència basada en acords amb l'INEM i la Generalitat, que tractava de crear eines per fer-hi front, amb resultats singularment positius. També col·laborà en la Ponència de Desenvolupament Econòmic de l'Ajuntament per aportar-hi la seva visió, tot i que aviat es va comprovar que són justament les àrees econòmiques les més resistents a les lectures de la

realitat en clau jove i a la consideració de les seves necessitats singulars.

Ara, de quina manera es pot influir en les polítiques d'ocupació amb una visió jove? No ho sé. I no es tracta d'anar mirant si augmenta o disminueix l'atur juvenil, sinó de descobrir el sentit i el paper que, per a ells i elles, té el treball i de garantir, si més no, les experiències inicials com a forma bàsica d'arribar a formar part d'una societat que ha de ser la seva.

Es tractava de tenir una política cultural jove; una cultura de rostre jove, que estimulés la producció cultural juvenil, en una època en què començava a desplaçar-se el temps, el context i l'espai on els i les joves es construïen, es feien persones i ciutadans. Desapareixia el treball i la predominança de la família i començaven a ser i sentir-se joves en temps i espais de relació i de

Manifestació "Volem acollir" a Barcelona, 2017 © Josep Anton Rojias

diversió. Ja no té sentit organitzar els concerts de rock d'aquella època, però estem atrapats en la disjuntiva de si el temps d'oci (profundament determinant del que acaben sent) ha de ser un simple territori de mercat i negoci.

Finalment, dels criteris polítics que van marcar aquella experiència destacaré que era “una política que no pot ser aliena als problemes i esperances dels ciutadans del món”. Llegia fa poc un article sobre el panorama jove actual en el qual es deia que hem aconseguit que els joves estiguin tristos i no cabregats. Ara, tot està globalitzat però tendim a pensar en microcosmos egòlatres i, si alguna política de joventut necessitem, és aquella on la tendència jove a la solidaritat es consolidi en formes concretes d'actuar junts i en disconformitats col·lectives amb el boig món dels adults.

Joves difícils o dificultats joves?

Al costat de les reflexions sobre els canvis i les raons, he d'obrir un apartat sobre l'etern dilema de si la política de joventut ha d'ocupar-se de la joventut en general o ha de tenir programes específics, recursos sectorials que s'ocupin de necessitats i dificultats concretes. A l'Àrea de Joventut, en un moment social complex, es va optar per pensar, també, en com donar resposta a necessitats i dificultats singulars.

Era una manera de resoldre la dicotomia a la qual ja m'he referit, entre els joves que havien de ser objecte de l'atenció de serveis específics i els que ho havien de ser en els recursos “normals”. Una dicotomia que té la seva vessant conceptual i organitzativa, difícil de resoldre especialment en una Administració tan complexa com la de l'Ajuntament de Barcelona i en un territori tan desigual i divers.

En posar en marxa una política juvenil associada a un Pla Jove, s'havia d'aconseguir que els recursos d'atenció a les dificultats vitals joves responguessin als seus criteris i no als definits per categories de patologia social o personal. Un exemple: a l'Ajuntament de Cornellà, on jo treballava en aquella època, durant uns anys, els educadors de carrer pertanyien a l'Àrea de Joventut i no de Serveis Socials. La mirada sobre tots els joves es feia des de Jo-

Ambient durant la manifestació del Pride! 2023. Al mig, una noia amb una bandera amb els colors LGTBI envoltant-li el cos © Ajuntament de Barcelona / Laura Guerrero

ventut, tot i anant a poc a poc intervenint en altres serveis.

L'Àrea va tenir un recurs sectorial de drogues perquè tenia alguna cosa a dir sobre com influir en les relacions que els joves establien amb les drogues. Tenia alguna cosa a dir sobre sexualitat perquè l'atenció (des de la informació a l'ajuda) necessitava una perspectiva jove. Tenia un recurs relacionat amb el món penal perquè es tractava de tenir en compte com els joves anaven quedant al marge i com l'única resposta que es donava era política i penal.

Certament, això va ser possible perquè sempre, i de manera especial a finals del franquisme, els joves han estat considerats culpables dels problemes de les societats adultes. I, en aquella època, les enormes complexitats socials estaven generant especials dificultats socials als joves. Molts barris eren ciutats dormitori aglomerades on es feia difícil una mínima incorporació social. Es demanava més atenció als problemes però, com ha passat sempre, no s'acceptava qualsevol tipus de resposta si aquesta no estava basada en el control.

Sexe, drogues i rock-and-roll

D'aquella experiència n'ha quedat (o n'hauria de quedar) la convicció que és des de la perspectiva vitalment normalitzadora de la política de joventut des d'on han d'orientar-se els recursos que atenen les seves dificultats. En uns recursos de planificació familiar en versió sanitària mai hauria nascut, per exemple, la Tarda Jove (que avui ja han incorporat molts serveis) per parlar de sexualitat i per rebre atenció sense cita prèvia i, si calia, en grup.

Si avui tenim atenció a la reducció de danys en l'ús de les drogues és perquè, en aquells primers anys, es treballava per promoure una relació amb les drogues que fos el menys destructora possible. Tot i haver passat per la terrible experiència de les destructures associades a l'heroïna, avui sabem que, en clau jove, les polítiques de drogues estan associades a les formes de diversió, als temps de solitud i a la gestió dels maledatars. No poden ser definides des dels serveis que atenen les patologies.

Dedicant-se a perseguir delinqüents joves mai sorgirà una proposta que miri de fer possible que esdevinguin responsables de la seva conducta. En aquella època de sistemàtica construcció del mite de la inseguretat (la Ley de Enjuiciamiento Criminal era continuament canviada per poder tancar joves a la presó), la proposta d'una altra mirada permetia apaiyagar la seva criminalització sistemàtica. Avui, els professionals dels serveis de joventut ja saben que han de proposar als altres recursos socials les pràctiques de mediació, de serveis a la comunitat i de restauracions. Sabíem i ara sabem que s'han d'aplicar respostes responsabilitzadores per no convertir en delinqüent a qui encara prova de formar part de la societat.

De tot allò, en queda el pòsit d'haver après la inutilitat i la despersonalització que comporta atendre els joves sense escoltar-los, sense saber com viuen, sense conèixer què els genera malestar, o sense ajudar-los a descobrir les sortides possibles. Abans i ara necessiten que no es facin servir les etiquetes i que hi hagi una mínima dosi de paciència i espera social per fer possible un recorregut vital diferent.

Ahir, com avui, el món escolar és el territori vital dominant de tots els adolescents, que configura una part singular de les transicions juvenils, que defineix allò que ara anomenem *abandonament escolar precoç*, que condiciona la ubicació social d'una part significativa del temps jove. L'àrea de joventut va introduir, de manera significativa, polítiques d'informació juvenil i de dinàmica sociocultural. Va ser difícil entrar als instituts, que era territori ja obligat per a tothom, però allà eren i són els joves. Avui, el complex món de l'escola secundària encara es resisteix a incorporar una mirada des de la política de joventut. Estem permanentment en la tessitura de com aconseguir que l'escola secundària estigui oberta al món que l'envolta i com les polítiques joves poden passar a formar part de les dinàmiques escolars.

Si més no, una mirada política jove

Des d'aquells anys, ha continuat obert el debat polític i organitzatiu sobre si fer polítiques per raó d'edat o per àrees temàtiques d'intervenció (i no només el debat sobre qui s'ocupa de cadascun

Els secrets del mòbil © Josep Anton Rojass

dels temes de què acabo de parlar). En l'actualitat, només és relativament clara l'obligatorietat professional i política de fer-ho amb la infància. Existeix una raó fonamental, sovint oblidada: cal que la perspectiva d'infància consideri que no es tracta de menors sinó de ciutadans i ciutadanes que estan al món i que es miren el món amb ulls que no són adults. Estem obligats a promoure les condicions vitals que els permetin tenir infància. Tot i així, les normes i les polítiques continuen sent de simple protecció.

Amb organitzacions que poden ser molt diverses, sí que sabem dues coses respecte a les polítiques joves: necessiten un instrument de planificació, permanentment actualitzat (en aquella època va ser el Projecte Jove); i necessiten, també, una estructura política amb poder per influir en els aspectes joves de les polítiques generals. Després, les activitats "joves" queden en el territori opcional.

Amb aquelles polítiques de joventut vam aprendre que calia saber primer com era la seva realitat, si és possible de la manera més directa. Per això, el Projecte Jove va ser el producte de molts

El Born, 2024 © Josep Anton Rojias

estudis i debats. Tot i que vam haver d'aprendre que, moltes vegades, l'estudi de joventut corresponent envellia quan encara ni se n'havien difós les conclusions. També, que conèixer la realitat juvenil significava mirar, observar i escoltar.

Avui, quan l'acceleració dels canvis és cada vegada més gran, ja podem afirmar que les polítiques de joventut necessiten sistemes d'observació permanent, a partir de la seva vida quotidiana, en bona part desenvolupada a l'univers digital. Tota política de joventut hauria de començar sempre per saber mirar i escoltar i fer-ho de manera sistemàtica i permanent.

Atendre el que necessiten i no el que imaginem que necessiten

Voldria acabar amb les respostes a una nova pregunta: si ara haguessim de posar en marxa una Àrea de Joventut i fer un Projecte Jove, a què hauríem de donar resposta? Les polítiques de joventut no són un producte de donar resposta? Les polítiques de joventut no són un producte del passat i no haurien de convertir-se en un producte per "comprar" la calma (amb descomptes de tota mena per sentir-se bé, per exemple).

Ara que escolto com, fins i tot, pensen a fer una Ley de Juventud, voldria suggerir una mica d'esforç per considerar les seves necessitats i les nostres pretensions, que justifiquen organitzar de diferents maneres les respostes polítiques adequades. Amb l'esperit d'abans i les pretensions del present, faré una proposta.

Els adolescents i els joves actuals tenen, si més no, les necessitats següents:

- Les que tenen a veure amb el fet d'aclarir-se com a persones (descobrir què són, com són) i de situar-se en el món. Els suports que necessiten per aclarir-se en la construcció de les seves identitats canviant. Els aprenentatges de la complexitat en el descobriment i la lluita contra les mentides simplificadores.
- Les necessitats que tenen a veure amb la seva condició de subjecte que aprèn en la societat de la comunicació i de l'aprenentatge permanent. Polítiques sobre els recursos de

connexió i les competències digitals per navegar i seguir aprenent, sobre mantenir el desig d'aprendre i sobre la no renúncia a preguntar-se per què passen les coses. Polítiques de lluita contra el dogmatisme.

- Les necessitats que tenen a veure amb la comunicació, l'expressió i la creació. Polítiques relacionades amb les cultures (com sempre) i amb el pensament i les expressions joves.

- Les que tenen a veure amb l'aprenentatge de la gestió dels riscos de la vida en un món de felicitats de mercat i de formes noves d'accedir als plaers. Necessitats lligades amb el fet d'aprendre a viure quan l'alcohol és la felicitat, la "maria" és legal i es lliga a través de Tinder.

- Les que tenen a veure amb l'autonomia, amb el fet de passar d'una situació de control a la possibilitat d'exercir la responsabilitat. Necessitats associades a tenir alguna possibilitat de poder i control en una societat de poder adult.

- Les necessitats que tenen a veure amb el fet d'aprendre a conèixer i de practicar la ciutadania, derivades de poder viure i de practicar l'egocentrisme adult, de definir-se sense exclusions i de poder construir algun "nosaltres".

- Necessitats associades amb el fet de poder tenir un present en condicions vitalment satisfactòries, imaginar futurs i començar a construir-los. Necessitats lligades a les polítiques de la diversitat i de lluita activa contra la desigualtat.

De la mateixa manera que "abans", avui, també, la política consisteix a crear i posar en marxa les formes adients per donar resposta a necessitats... a necessitats joves.

Annex

La creació de la col·lecció especial Fons de l'Àrea de Joventut (FAJ)

MARTA RAFALES, ANNA TINTÓ I DAVINIA PÉREZ

Visibilitzem la memòria documental de l'Àrea de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona

Un cop el lector ja ha arribat a aquest punt del llibre, ja és conèixer del que es va gestar a l'Àrea de Joventut els primers anys dels ajuntaments democràtics a Barcelona.

La potència d'aquest servei i de les persones que hi treballaven va fer possible una tasca ingent i innovadora per aquella època, de la qual els adults d'avui, que erem joves en aquells moments, ens en sentim molt orgullosos.

El comandament d'Enric Truñó i Lagares va ser una peça fonamental per a aquella transformació i, després de tants anys, també ha estat una persona clau i decisiva per empenyer un nou projecte participatiu del qual parlarem en aquest espai: aglutinar els materials publicats sobre l'Àrea, que estaven dispersos en biblioteques personals dels exmembres, per fer-los consultables i visibilitzar-los des del Servei de Documentació i Accés al Coneixement de l'Ajuntament de Barcelona (SEDAC).

Aquesta iniciativa és important perquè revela un món d'activitats i de servei públic adreçat als joves de Barcelona que és ben cert que cal recollir i explicar, però és encara més cabdal perquè aquesta idea ens permet preservar la memòria documental per a les societats futures, un col·lectiu de vegades oblidat pel fet de no ser-hi encara present.

Pots ser us preguntareu per què es va decidir que tots aquests materials estiguessin al SEDAC. Quan en Txema Castiella, un altre dels artífexs responsables de tirar endavant aquest projecte,